

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-01-11

HSN 1511-1267

Handläggare:
Kjell Bjerrehorn

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2016-02-23, P 26

Svar på skrivelse från Socialdemokraterna om metoder att motverka karies bland barn upp till 12 år

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår Socialdemokraterna att hälso- och sjukvårdsnämnden ska redovisa omfattningen av användandet av fissurförsegling samt om det finns planer på att utöka gruppen av (risk)patienter som kan ta del av denna metod.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-01-11
Skrivelse från Socialdemokraterna

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att anse skrivelsen besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

På kindtändernas tuggytor finns färor, så kallade fissurer och framför allt på de bakre kindtänderna är fissurerna ofta svåråtkomliga för rengöring. För att förhindra att karies utvecklas kan en tunn hinna av plast appliceras på tandens tuggyta, så kallade fissurförsegling. Metoden har använts sedan 1950-talet.

Metoden tillämpas i samtliga landsting, inklusive Stockholms läns landsting (SLL). Oftast används metoden på riskgrupper där förutsättningarna för effektiv tandborstning är begränsade, exempelvis vid olika former av handikapp. Metoden är teknikkänslig och förseglingen kräver kontinuerlig kontroll med reparation och inte sällan omgörning.

Fissurförsegling är en av flera kariesförebyggande metoder. Som generell metod är dock fissurförsegling i sin nuvarande form inte kostnadseffektiv. Metoden lyckas till cirka 15-20 procent, vilket innebär att av 100 fissurförseglade tänder hindrar metoden kariesutveckling i 15-20 fall. Som riktad metod inom riskgrupper redovisas dock bättre resultat. Det är skälet till att de flesta landsting, inklusive SLL, använder metoden för riskgrupper och inte generellt. Det torde även vara tveksamt att ur principiell etisk aspekt behandla barn med en terapi, om än harmlös, där effektiviteten är låg.

Som nämnts är fissurförsegling en av flera kariesförebyggande metoder. I Stockholms läns landsting omfattas dessa av *Program för kariesprevention för barn och ungdomar* (2004). Programmet ser olika ut i olika så kallade vårdbehovsområden och är differentierat vid olika åldrar och riskgrupper. Vad avser antalet fissurförseglingar kan dessa uppskattas till cirka ett tusental år 2014.

Statens beredning för medicinsk utvärdering (SBU) konstaterade i en systematisk litteraturöversikt *Att förebygga karies* (2002) att fissurförsegling med resinbaserade material har en kariesförebyggande effekt, om än med begränsat vetenskapligt stöd. Det vetenskapliga underlaget är inte tillräckligt för att bedöma om fissurförsegling med glasjonomercement har en kariesförebyggande effekt.

Att i skrivelsen nämnt landsting redovisar god tandhälsa bland barn och ungdomar bör såldes inte gottskrivas enbart fissurförsegling. Exempelvis finns även andra metoder att arbeta med kariesförebyggande åtgärder bland annat inom förskoleverksamheten.

Förvaltningen genomför sedan ett knappt år tillbaks en genomlysning av den allmänna barn- och ungdomstandvården. Även nämnt program för kariesprevention, vari även fissurförsegling ingår, ses över. Förvaltningen återkommer i denna utredning till eventuell revidering av programmet.

Barbro Naroskyin
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Ann Eva Askensten
Avdelningschef

Skrivelse gällande metoder att motverka karies bland barn upp till 12 år

Att bevara munnen frisk och åtgärda tandsjukdomar är en prioriterad uppgift för både individ och samhälle. Vid 6 års ålder börjar barn tappa sina första tänder. Barnens 20 mjölk tänder ersätts normalt med 28-32 permanenta tänder. De första nya tänder som bryter fram är vanligtvis framtänder i övre-underkäken. Det är också så som de fyra nya kindtänderna, sexårständerna som de också kallas, kommer fram längst bak i munnen. De permanenta kindtänderna har ofta gropiga ojämna tuggytor som kan vara svåra att hålla rena. Det blir lätt hål i dessa tänder. Fissurförsegling är en metod som finns och används idag av flera landsting. Jönköping är en av de kommuner som infört denna metod. Det är ett effektivt sätt som har lett till att barnens munhälsa förbättrats. Jönköping får höga betyg i olika rankingar som mäter barns munhälsa då antalet barn med karies är lågt.

Fissurförsegling innebär att tanden skyddas med ett tunt skikt av plast. Det leder till att flera barn slipper laga sina permanenta tänder. Behandlingen är både smärtfri och enkel, den kan utföras av så väl tandläkare som tandhygienister.

Med anledning av ovanstående föreslås:

att redovisa omfattningen av användandet av fissurförsegling samt om det finns planer på att utöka gruppen av (risk)patienter som kan ta del av denna metod.